

Positie DE Koepel t.a.v. Tendersysteem / MEP

Naar aanleiding van de actuele discussie over een tendersysteem voor duurzame elektriciteit projecten in het kader van de MEP regeling geeft de DE Koepel hierbij haar standpunt met de volgende overwegingen:

Effectiviteit:

Over de vraag of een tendersysteem efficiënter zou voor de stimulering van duurzame energie leren ervaringen in andere EU landen dat het erg moeilijk is een effectief tendersysteem op te zetten. Dit blijkt o.a. uit een recente evaluatie van stimuleringsystemen van de Europese Commissie. Er zijn dus in feite geen positieve ervaringen met een tendersysteem voor duurzame energie. De enige twee landen die een tendersysteem voor duurzame energie hadden, Ierland en Frankrijk zijn overgestapt op of hebben aangekondigd over te stappen op een feed-in systeem.

Een feed-in systeem als de MEP blijkt volgens de Commissie en ook volgens andere evaluaties een effectiever en efficiënter systeem te zijn. De DE Koepel vindt een tendersysteem minder aantrekkelijk voor een effectieve en consistente marktontwikkeling (zie de DE Koepel notitie over verplichting DE).

Hieronder stelt de DE Koepel een alternatieve oplossing voor de huidige open einde regeling voor die ook innovatie en kennisontwikkeling (learningcurves) stimuleert: een jaarlijkse doelstelling met schotten per technologie, uitgedrukt in MWh (energie), zie pagina 3 onderaan.

Consistente marktontwikkeling:

Een tendersysteem maakt theoretisch optimaal gebruik van marktkrachten maar heeft volgens de Europese Commissie het risico dat een te laag bod resulteert in niet uitgevoerde projecten. De “stop and go” aard van het systeem is slecht voor investeringszekerheid (zie p. 5 van de DE Koepel verplichting notitie voor een overzicht van de bevindingen van de Commissie).

Een nieuw systeem voor de stimulering van duurzame energie, zoals een tender, betekent bovendien weer een onderbreking van de marktontwikkeling en weer een wijziging van het beleid. De DE Koepel acht dit niet wenselijk.

Nadelen van een tendersysteem:

Aan elk systeem zijn voor- en nadelen verbonden. Een tendersysteem kent, afhankelijk van de opzet en inrichting ervan, de volgende negatieve effecten:

- Een tendersysteem kan leiden tot speculatief gedrag van projectontwikkelaars en potentiële investeerders met prijsopdrijvende effecten.
- Een tendersysteem heeft een periodiek karakter, waardoor projectontwikkeling en investeringen ook sprongsgewijs verlopen in plaats van de gewenste geleidelijke en stabiele ontwikkeling.
- Een tender systeem nodigt uit tot het vroegtijdig indienen van premature projectvoorstellen. Deze projecten alloceren budgetten, waarvan vervolgens soms geen gebruik wordt gemaakt door tegenvallende projectontwikkeling (zie bijv. ook de ervaring met het CO2 reductieplan en de ervaring in Ierland).
- Afhankelijk van gebruikte selectiecriteria kan een tendersysteem ertoe leiden dat slechts de meest kosteneffectieve projecten zullen winnen. Dit zal indruisen tegen andere doelstellingen van een zich ontwikkelende innovatieve bedrijfstak als duurzame energie.

Uitgangspunten bij een tendersysteem:

Blijft dus de uitdaging om een zodanige oplossing te vinden voor een effectieve, stabiele en consistente regeling binnen de grenzen van een gelimiteerd budget. Als hiervoor al een tender systeem voor zou worden geïntroduceerd (zie pagina 3), dan dient volgens de DE Koepel een dergelijk systeem te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Een ondergrens voor de projectgrootte waarvoor tendering zou gelden. Voor kleinschalige projecten is een tender niet effectief en zal een tender systeem contraproductief werken. Hiervoor is een benadering te overwegen zoals gehanteerd voor de EIA, first come, first serve. Waar deze grens zou moeten liggen is nog vast te stellen, wij denken wij dat dit in de orde van 200.000 MWh per jaar geschatte productie zou moeten zijn.
- Voor de overheid, maar ook voor het bredere DE belang is het van essentieel belang dat de via de tender geselecteerde projecten inderdaad worden uitgevoerd. Dit impliceert dat voordat een project wordt goedgekeurd er harde garanties dienen te bestaan omtrent financiering, opbrengst en vergunningstatus van een project. Mocht aan dat soort voorwaarden niet kunnen worden voldaan, dan komt het volgende project aan bod. Een beoordelingstermijn in deze zou zo kort mogelijk moeten zijn (bv max. 6 weken). Een effectieve sanctie op het niet uitvoeren van projecten zou ook kunnen worden overwogen. Verder kan hierbij worden overwogen om uitsluitend projecten te beoordelen waarvan de vergunningsprocedure zover is gevorderd dat de aanvraag ontvankelijk is verklaard.
- Indien het systeem wordt geïntroduceerd, zal het een lange termijn dienen te beslaan (>10 jaar) om de investeringszekerheid te waarborgen.

Betrokkenheid van de sector:

Gelet op de vele wijzigingen in de verschillende stimuleringsregelingen voor duurzame elektriciteit in de afgelopen jaren en de breed gedragen en herkenbare behoefte van de sector om een wijziging of verandering vooral voor de komende jaren consistent te blijven hanteren dringt de DE Koepel zeer sterk aan op goed en degelijk inhoudelijk overleg met de DE sector over de vormgeving van een nieuw systeem voordat welke nieuwe regeling dan ook wordt ingevoerd.

De DE Koepel bundelt de grote meerderheid van de betrokken bedrijven in de DE-sector en is zeer graag bereid constructief mee te denken over oplossingen voor de geconstateerde knelpunten en de praktijkervaring ter beschikking te stellen.

Achtergrond:

Wat werd indertijd met de MEP beoogd

De MEP is indertijd (onder meer) ingevoerd om investeerders meer zekerheid te bieden. Daarom is gekozen voor een wettelijk verankerde regeling en niet voor een fiscale stimulering. Nadrukkelijk is gekozen voor stimulering van de productie (MWh) en niet voor een investeringssubsidie ter stimulering van de realisatie van vermogen (MW). De DE koepel onderschrijft deze aanpak nog steeds van harte.

Wat is het probleem

De voorgenomen wijziging van de MEP regeling wordt ingegeven door het “open eind”-karakter van de huidige regeling, om flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen beter mogelijk te maken en door de wens om aantoonbaar maximaal effect uit MEP te verkrijgen.

De DE Koepel onderkent dat een “open einde” regeling voor de stimulering van duurzame energie via de MEP voor de toekomst niet houdbaar is.

De afgelopen maanden is duidelijk aangetoond dat de huidige MEP regeling voldoende flexibel is (invoering MSK toets; op nul stellen MEP wind op zee; wijzigen MEP voor renovatie wind op land). Het tweede argument onderschrijft de DE koepel daarom niet.

Wat betreft maximaliseren van het nuttig effect van MEP, is tendering zoals voorgenomen door Minez in de opinie van de DE Koepel slechts een middel dat slechts voor een gering deel van de toepassingsgebieden van de MEP enige soelaas biedt.

Het probleem oplossen

Het is van belang dat de bekende en erkende problemen worden opgelost, echter zonder dat dit resulteert in meer nieuwe problemen. Daarom pleit de DE Koepel voor een zo beperkt mogelijke aanpassing van de *huidige* MEP regeling om het gestelde doel te bereiken.

Een beperkte wijziging van de bestaande regelgeving draagt ook bij aan de, ook door de regering, gewenste investeringszekerheid - en vaak genoemd- de consistentie in beleid

Jaarlijkse doelstelling met schotten

Als oplossing voor de huidige open einde regeling en om innovatie en kennisontwikkeling (learningcurves) te stimuleren stelt DE Koepel een jaarlijkse doelstelling per technologie voor, uitgedrukt in MWh (energie) en niet in MW (vermogen). Dus met “schotten” tussen de verschillende technologieën. Op deze wijze kunnen alle duurzame energie technologieën aan bod komen en wordt de ontwikkeling van duurzame energie optimaal bevorderd. Uiteraard dient de mogelijkheid te bestaan deze schotten op te heffen indien voor bepaalde opties het budget niet benut wordt of gaat worden binnen een bepaalde termijn, zodat budgetten tijdig kunnen overvloeien in plaats van vrij te vallen. In dit verband achten wij het onderbrengen van de MEP-budgetten in de Rijksbegroting een ongewenste ontwikkeling met negatieve consequenties. Vertraging in enig jaar van de planontwikkeling leidt ertoe, dat het gereserveerde budget terugvloeit naar de algemene middelen. Deze middelen zijn dan “verloren” voor duurzame energie.

Wij zouden er daarom voor willen pleiten resterende budgetten aan het eind van een kalenderjaar (tot op zekere hoogte) te reserveren voor extra ontwikkeling in een volgend jaar.